

Transportstyrelsens föreskrifter om förarprov, behörighet A1 och A;

TSFS 2011:11

Utkom från trycket
den 28 februari 2011

beslutade den 16 februari 2011.

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 8 kap. 5 § körkortsförordningen (1998:980) och 7 kap. 2 § militärtrafikförordningen (2009:212).

VÄGTRAFIK

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter gäller förarprov som avläggs för körkort med behörighet A1 och A.

2 § Förarprovet ska säkerställa att sökanden har de kunskaper och den förmåga samt uppvisar det beteende som krävs för att köra det slag av fordon som provet avser. Därför ska utbildningsmålen i den kursplan som fastställts av Transportstyrelsen ligga till grund för innehållet i och bedömningen av provet.

2 kap. Kunskapsprov

1 § Den sökande ska ha de kunskaper och insikter som krävs för att förstå hur man kör i trafik på en för miljön och trafiksäkerheten acceptabel nivå. Kunskaperna och insikterna ska omfatta reglerna för förare och fordon, vad som gäller i olika trafikmiljöer och trafiksituationer, samspelet med andra trafikanter och personliga förutsättningar.

Manövrering, fordon och miljö

2 § Kunskapsprovet ska innehålla frågor om

1. särskilda bestämmelser
– handlingar som ska medföras under färd,

¹ Jfr rådets direktiv 91/439/EEG av den 29 juli 1991 om körkort, (EGT L 237, 24.8.1991, s.1, Celex 31991L0439), senast ändrat genom kommissionens direktiv 2009/112/EG (EUT L 223, 26.8.2009, s. 26, Celex 32009L0112).

- säkerhetsfaktorer som rör fordonet och passagerarna,
- 2. säkerhetsfaktorer som har samband med fordonets last,
- 3. miljöaspekter på fordonets användning, till exempel
 - måttlig bränsleförbrukning,
 - begränsning av avgasutsläpp,
 - buller,
 - lämplig användning av ljudsignal,
- 4. egenskaper och utrustning som har betydelse för trafiksäkerheten
 - de vanligaste felen, särskilt på styr- och bromssystem, fjädering/stötdämpare, däck, belysning, körriktningssvisare, reflexanordningar, backspeglar, signal, nödstoppreglage, oljenivå, lager, kraftöverföring och avgassystem,
 - fordonets säkerhetsutrustning,
 - personlig skyddsutrustning,
 - 5. andra vägtrafikanter
 - motorcykelförarens synbarhet för andra vägtrafikanter,
 - risker som är förknippade med att köra vissa fordonstyper, till exempel begränsade siktområden för förarna.

Körning i olika trafikmiljöer

3 § Kunskapsprovet ska innehålla frågor om

1. vägtrafikbestämmelserna
 - väjningsplikt, hastighetsbegränsningar, vägmärken, vägmarkeringar och signaler,
2. vägen
 - principerna för hur och varför man håller ett säkert avstånd mellan fordon,
 - bromssträckor och väghållning vid olika väder- och vägförhållanden,
3. andra vägtrafikanter
 - de mest utsatta kategorierna av trafikanter, till exempel barn, gående, cyklister och personer med funktionshinder,
4. särskilda bestämmelser
 - regler för hur föraren ska handla vid en trafikolycka och vilka åtgärder man kan vidta.

Resande med motorcykel i speciella sammanhang

4 § Kunskapsprovet ska innehålla frågor om

1. föraren
 - reaktionstid och förmåga att fatta beslut,
 - hur alkohol, andra droger, mediciner, sjukdom, psykiskt tillstånd, stress och trötthet påverkar människan,
 - hastighetens inverkan på riskerna,
2. vägen
 - riskfaktorer förknippade med körning vid olika vägförhållanden och särskilt hur riskerna kan ändras till följd av vädret och tiden på dygnet,

- olika vägtypers egenskaper och de krav som gäller vid körning på olika vägtyper,
- säker körning i vägtunnlar.

Personliga förutsättningar och målsättningar i livet

- 5 §** Kunskapsprovet ska innehålla frågor om
1. föraren
 - betydelsen av uppmärksamhet och samspel med samt attityder till andra vägtrafikanter,
 - uppfattnings- och omdömesförmåga,
 - gruppsytryck och impulsiva handlingar,
 2. andra vägtrafikanter
 - riskfaktorer som är förknippade med såväl egen som andra trafikanters bristande erfarenhet och uppmärksamhet.

3 kap. Krav på fordon

Gemensamma regler för behörighet A1 och A

1 § Körprovet ska genomföras med en lämplig tvåhjulig motorcykel utan sidvagn. Sökanden ska själv tillhandahålla ett sådant fordon.

2 § Motorcykeln ska vara utrustad med kopplingshandtag och växlas manuellt, om provet inte avser körkort med villkor om begränsning till automatväxlad motorcykel.

Med automatiskt växlad motorcykel avses en motorcykel utan kopplingshandtag där växling sker automatiskt.

3 § Samma motorcykel ska användas under hela provet.

Behörighet A1

4 § Vid körprov för behörighet A1 ska provfordonet kunna köras med en hastighet av minst 90 km/tim.

- 5 §** Motorcykeln ska ha
1. en cylindervolym av minst 120 cm³ och högst 125 cm³,
 2. en motoreffekt av högst 11 kW, och
 3. ett förhållande mellan effekt och tjänstevikt av högst 0,1 kW/kg.

Behörighet A, begränsad behörighet

6 § Vid körprov för behörighet A, begränsad behörighet ska provfordonet kunna köras med en hastighet av minst 100 km/tim.

7 § Motorcykeln ska ha

1. en cylindervolym av minst 375 cm³,
2. en motoreffekt av högst 25 kW, och
3. ett förhållande mellan effekt och tjänstevikt av högst 0,16 kW/kg.

Behörighet A

8 § Vid körprov för behörighet A ska provfordonet kunna köras med en hastighet av minst 100 km/tim.

9 § Motorcykeln ska ha

1. en cylindervolym av minst 595 cm³ och
2. en motoreffekt av minst 40 kW.

4 kap. Körprov

1 § Den sökande ska kunna kontrollera att vissa för trafiksäkerheten viktiga funktioner på motorcykeln motsvarar fastställda krav och fungerar tillfredsställande.

Den sökande ska kunna uppvisa den rutinmässiga färdighet i manövrering som krävs för att köra fordonet på ett trafiksäkert och miljövänligt sätt. Den sökande ska kunna uppfatta och hantera risker som uppstår under körningen. Han eller hon ska även visa gott omdöme i samspelet med andra trafikanter och i olika trafiksituationer.

2 § Körprovet ska bestå av säkerhetskontroll, särskilt manöverprov samt körning i och utanför tätort. Den sökande ska köra mot angivet mål eller efter angiven färdväg under sammanlagt minst 25 minuter. Körningen ska om möjligt utföras på gator och vägar under förhållanden med varierande ytskikt, vägbredd, sträckning och trafikintensitet.

3 § Vid omprov efter tidigare underkänt körprov ska, om möjligt, särskilt de delar ingå som ledde till det tidigare underkännandet.

4 § Brister hos sökanden som iakttas vid det särskilda manöverprovet ska särskilt uppmärksammas vid körningen i trafik. Detta gäller i synnerhet det tekniska handhavandet av fordonet. Vidare ska uppmärksammas sökandens körställning samt förmåga att använda rätt växlings- och bromsteknik.

Under körning i trafik ska kommunikation med sökanden ske via radio. Om sökanden är hörselskadad får annan form av kommunikation användas.

5 § Sökanden ska bära ändamålsenlig skyddsutrustning som är avsedd för motorcykelkörning. Utrustningen ska bestå av skyddskläder av skinn eller annat kraftigt material samt skyddsglasögon eller motsvarande, kraftiga stövlar eller kängor, handskar och ryggskydd. Utrustningen ska vara fri från skador.

Manövrering, fordon och miljö

6 § Körprovet inleds med en säkerhetskontroll. I denna ska ett slumpmässigt urval av följande ingå:

- belysning, körriktningssvisare, reflexer och signal,
- bromsar,
- däck och fälg,
- kraftöverföring,
- parkeringsstöd,
- backspeglar,
- lager (styr-, sving- och hjullager),
- fjädring/stötdämpare,
- motoroljenivå,
- nödstoppreglage om tillämpligt.

7 § Om brister upptäcks vid säkerhetskontrollen ska den sökande föreslå hur de kan åtgärdas.

8 § Om den sökande använder en checklista för säkerhetskontrollen, får den inte innehålla anvisningar för hur kontrollen ska genomföras.

Särskilt manöverprov

9 § Det särskilda manöverprovet ska bestå av

- en lågfartsdel,
- en högfartsdel, och
- bromsning.

Provet ska genomföras i nämnd ordning.

10 § Manöverprovet ska inledas med kontroll av att sökanden kan

- ställa motorcykeln på och ta ner den från stödet, och
- flytta motorcykeln genom att leda den med motorn avstängd in i lågfartsdelens vinkelkorridor och ställa den med bakhjulet vid linje A.

11 § Vid behov ska även kontrolleras att sökanden kan

- vidta nödvändiga åtgärder för att få en korrekt körställning,
- justera hjälmen och den övriga skyddsutrustningen, och
- ställa in backspeglar och manöverreglage.

12 § Vid manöverprovet ska kontrolleras sökandens förmåga att

- behärska motorcykelns manöverreglage,
- balansera, krypköra och styra motorcykeln, och
- använda rätt kör- och styrteknik i en nödsituation där man inte hinner stanna före ett hinder.

13 § Om sökanden misslyckas vid manöverprovet, får han eller hon i anslutning till det ges tillfälle att utföra provet, eller delar av provet, ytterligare en gång.

Lågfartsdel

14 § Manöverprovets lågfartsdel ska utföras enligt figur 1 eller 2, bilagan. Förrarprovaren avgör vilket alternativ som ska genomföras.

Hastigheten ska regleras med kopplingen, s.k. krypkörning. Detta gäller inte om provet avser körkort med villkor om begränsning till automatväxlad motorcykel.

Förrarprovaren ska före provet avgöra om starten ska påbörjas från vänster eller höger. Provet ska utföras på belagd yta och med 30 cm höga koner. Avstånd mellan koner mäts från kontopp till kontopp.

15 § Lågfartsdel enligt figur 1, bilagan: Provet inleds med att motorcykelns bakhjul står vid linje A. Sökanden krypkör genom vinkelkorridoren och vidare genom lågfartsserpentinen, vänder och krypkör tillbaka genom serpentinen och vinkelkorridoren. Körningen avslutas när framhjulet står vid linje A.

Lågfartsdel enligt figur 2, bilagan: Provet inleds med att motorcykelns bakhjul står vid linje A. Sökanden krypkör genom öppningen vid sidan av vinkelkorridoren, rundar enkelkonerna samt stannar vid dubbelkonerna, vänder och krypkör tillbaka på samma sätt. Körningen avslutas när framhjulet står vid linje A.

Högfartsdel

16 § Manöverprovets högfartsdel ska utföras enligt figur 3, bilagan.

Är underlaget vått får förrarprovaren medge lägre hastighet vid undanmanövern.

Förrarprovaren ska före provet avgöra om undanmanövern ska göras åt vänster eller höger. Provet ska utföras på belagd yta och med 30 cm höga koner. Avstånd mellan koner mäts från kontopp till kontopp.

17 § Högfartsdel enligt figur 3, bilagan: Provet inleds med att sökanden tar ansats och i en hastighet av minst 50 km/tim genomför en undanmanöver och därefter kör vidare med bibehållet tempo genom serpentinbanan. Tempoväxling ska ske i slutet av banan och vändning ska göras runt sista konen. Efter vändningen ska acceleration ske till ca 50 km/tim så snart som möjligt samtidigt som serpentinkörning utförs. Sist utförs en effektiv och kontrollerad inbromsning från ca 50 km/tim till stillastående med ansättande av både fram- och bakbroms. Inbromsningen påbörjas vid konerna för undanmanövern.

Bromsning

18 § Manöverprovet ska avslutas med effektiv och kontrollerad inbromsning från hastigheterna 70 km/tim och 90 km/tim till stillastående med ansättande av både fram- och bakbroms.

Här ska kontrolleras sökandens förmåga att

- använda rätt körställning,
- använda rätt bromsteknik,
- stanna motorcykeln så snabbt som möjligt.

Sökanden ska börja inbromsningen vid en på förhand bestämd plats. Provet ska utföras på belagd yta.

Körning i olika trafikmiljöer

19 § Bedömningen ska särskilt avse sökandens

1. förmåga att förutse risker och anpassa körningen därefter,
2. uppmärksamhet på annan trafik och på den information som lämnas genom vägmärken, trafiksignaler, vägmarkeringar, tecken av polisman och andra anvisningar,
3. förmåga att anpassa hastighet och avstånd till andra fordon med hänsyn till sikt, vägens beskaffenhet och övriga trafikförhållanden,
4. förmåga att använda en körteknik som medför låg bränsleförbrukning,
5. uppträdande vid
 - färd i vägkorsning,
 - färd i cirkulationsplats,
 - färd i vägtunnlar,
 - färd i kurva,
 - val av körfält och placering av fordonet på vägen,
 - infart på och avfart från motorväg, motortrafikled eller liknande,
 - möte och omkörning,
 - passerande av järnvägs- och spårvägs-korsning, övergångsställe och cykelöverfart, oskyddade trafikanter, parkerade eller stillastående fordon, vägarbete och andra hinder,
 - vändning och parkering,
 - risksituationer.

5 kap. Undantag

1 § Undantag från dessa föreskrifter prövas av Transportstyrelsen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 1 april 2011.
2. Bestämmelsen avseende cylindervolym av minst 595 cm³ i 3 kap. 9 § 1 gäller till och med den 18 januari 2013.
3. Bestämmelsen avseende behörighet A i 3 kap. 10 § Vägverkets föreskrifter (VVFS 2008:253) om förarprov, behörighet A och A1 får tillämpas till och med den 18 januari 2013.

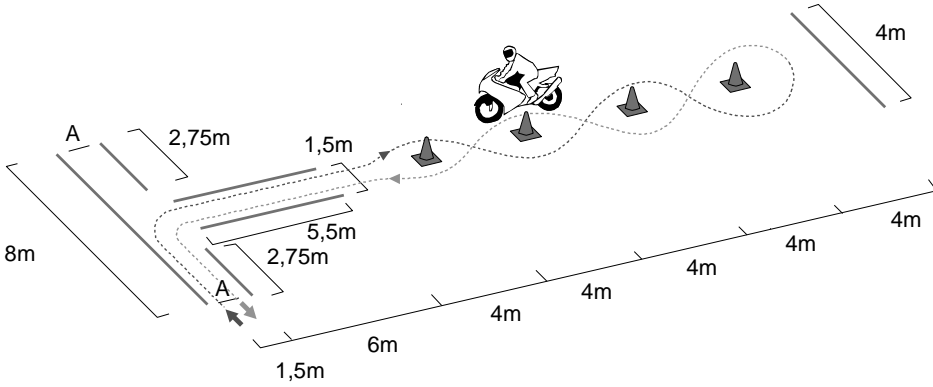
På Transportstyrelsens vägnar

STAFFAN WIDLERT

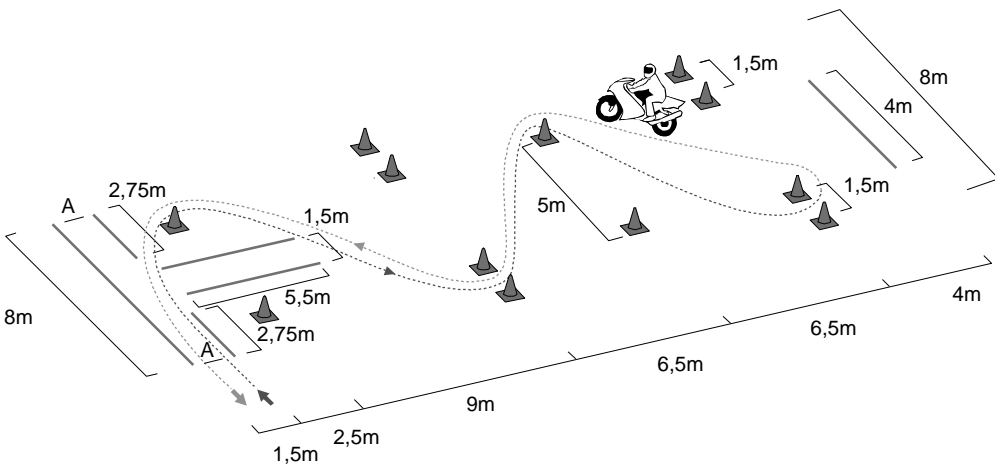
Maria Åkerlund
(Vägtrafikavdelningen)

Bilaga. Särskilt manöverprov, behörighet A1 och A

Figur 1. Manöverprovets lågfartsdel

Figur 2. Manöverprovets lågfartsdel

Figur 3. Manöverprovets högfartsdel

